

Przykładowy scenariusz zajęć z wykorzystaniem integracji sensorycznej

Temat: W zdrowym ciele zdrowy duch

Cel główny:

- praca nad poprawieniem sprawności fizycznej i motoryki dużej.

Cele szczegółowe:

- budowanie zaufania do drugiej osoby,
- doskonalenie umiejętności równoważnych,
- doskonalenie umiejętności pracy w grupie,
- wzmacnianie napięcia mięśniowego,
- poprawa koncentracji i uwagi oraz precyzji wykonywanych ćwiczeń,
- określanie własnego samopoczucia i nazywanie uczuć,
- rozwijanie kreatywności.

Metody pracy:

- integracja sensoryczna,
- praktyczne działanie.

Środki dydaktyczne: smutna i uśmiechnięta buźka dla każdego dziecka, radio, woreczki, zabawki, guziki, pojemniki, drewniane łyżki, orzechy lub piłeczki ping-pongowe, sznurek lub lina, piłki, ryż, fasola, glina, groch, kasza, wałki do masażu, koce.

Przebieg zajęć:

1. Przywitanie z dziećmi: nauczyciel prosi, aby dzieci ustawiły się w kręgu. Następnie proponuje, żeby wykonywały ćwiczenie zgodnie z zaprezentowaną rymowanką:

*Gimnastyka to podstawa,
sport dla dzieci ważna sprawa.
Ręce w górę, przód i w bok,
skłon do przodu, przysiad, skok.*

Ćwiczenia można powtórzyć dwa-trzy razy. Następnie nauczyciel prosi, aby każde dziecko zaprezentowało jedno ćwiczenie, które pozostali mają powtórzyć.

2. Skacząc jak piłeczka – nauczyciel prosi, aby dzieci ustawiły się swobodnie w sali. Następnie włącza muzykę, do której mają wykonywać dowolne kroki. Kiedy muzyka ucichnie, nauczyciel podaje instrukcję, co należy zrobić, np.:
- skacze tylko prawa noga;
 - skacze tylko lewa noga;
 - obie nogi podskakują najwyżej jak się da;
 - robisz przysiad itp.

3. Zabawy stopami – nauczyciel prosi, aby uczniowie ściągnęli skarpetki. Następnie na podłodze rozrzuca drobne zabawki, guziki, woreczki. Każde dziecko dostaje mały pojemnik. Zadaniem dzieci jest zebranie jak największej liczby fantów, w jak najkrótszym czasie stopami. Zabawa trwa dopóki nie zostaną pozbierane wszystkie porozrzucane rzeczy lub tyle, ile ustali nauczyciel.
4. Zawody – nauczyciel dzieli dzieci na 3–4 drużyny. Następnie opisuje kilka (najlepiej cztery) konkurencje. Zadaniem każdej drużyny jest wykonanie ich jak najdokładniej. Punkty są przyznawane za szybkość i dokładność:
 - Każda drużyna dostaje tyle zabawek, ile jest w niej osób. Zadanie polega na przeniesieniu zabawek. W jedną stronę dzieci poruszają się jak raki, a w drugą jak węże.
 - Dzieci na drewnianej łyżce muszą przenieść orzechy lub piłeczki ping-pongowe. Każde dziecko robi to w obie strony. Ćwiczenie podobne do sztafety.
 - Przejście równoważne. Nauczyciel rozkłada sznurek bądź linę przed każdą drużyną. Następnie daje po jednym woreczku. Zadaniem dzieci jest przejście w dwie strony po linie z woreczkiem na głowie.
 - Podrzucanie piłki nad głową – każda drużyna dostaje piłkę. Zadaniem dzieci jest pokonanie trasy, podrzucając piłkę nad głową i ją łapiąc.
5. Określenie swojego samopoczucia – dzieci na kartce przy swoim imieniu naklejają smutną lub uśmiechniętą buźkę, żeby pokazać, jak czują się po przeprowadzonych ćwiczeniach.
6. Oddzielanie fasoli od ryżu – nauczyciel przygotowuje wcześniej miseczki dla każdego dziecka wypełnione ryżem. W środku ukryta jest fasola. Zadaniem dzieci jest odszukanie fasoli.
7. Zrobienie pizzy z gliny – każde dziecko lepi z gliny placek, który następnie smaruje czerwoną farbą. Na tak przygotowane podłoże można położyć różne ozdoby imitujące grzyby, ser itp. Do tego celu warto wykorzystać groch, fasolę, ryż, kaszę itp.
8. Masażyki relaksacyjne – dzieci dobierają się w pary, a nauczyciel rozdaje pomoce do masowania, np. wałki do ciasta, masażery, piłeczki z kolcami, samochodziki. Przy włączonej muzyce, dzieci masują nawzajem swoje ręce, nogi i plecy. Następnie zawijają się nawzajem w koc (naleśnik) i również wykonują masaż.
9. Podsumowanie zajęć – prosimy każde dziecko, aby powiedziało, co mu się najbardziej podobało na zajęciach, a co było dla niego nie do końca ciekawe.

Bibliografia:

1. Dryden G., Vos J., *Rewolucja w uczeniu*, tłum. B. Józwiak, Wydawnictwo Moderski i S-ka, Poznań 2000.
2. Maas V.F., *Uczenie się przez zmysły. Wprowadzenie do teorii integracji sensorycznej*, WSiP, Warszawa 1998.
3. Odonowska-Szlachcic B., *Metody integracji sensorycznej we wspomaganii rozwoju mowy u dzieci z uszkodzeniami ośrodkowego układu nerwowego*, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2016.
4. Przyrowski Z., *Integracja sensoryczna. Wprowadzenie do teorii, diagnozy i terapii*, EMPIS, Warszawa 2013.

Scenariusz do pracy nad koordynacją wzrokowo-ruchową

Temat: Doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej poprzez różne gry i zabawy.
Ćwiczenia wzmacniające budujące prawidłowe relacje z rówieśnikami

Cel główny:

- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej.

Cele szczegółowe:

- nawiązanie relacji z drugą osobą,
- dostrzeganie różnic na obrazkach,
- przechodzenie labiryntów i samodzielne ich rysowanie,
- ćwiczenie doskonalące koordynację obustronną,
- usprawnianie umiejętności odwzorowywania,
- doskonalenie równowagi i precyzji,
- doskonalenie celności.

Metody pracy:

- integracja sensoryczna,
- praktyczne działanie.

Środki dydaktyczne: brystol, lina/sznurek, woreczki gimnastyczne, hula-hoop, kręgle sensoryczne, włóczka, pisaki/kredki, klocki, piłka, szarfa, karty pracy.

Przebieg zajęć:

1. Powitanie z grupą: dzieci siadają w kręgu. Nauczyciel prosi, aby jedno z nich wzięło włóczkę i rzuciło do kolegi, mówiąc mu coś miłego, np. masz dziś piękny uśmiech. Zabawa trwa tak długo dopóki każde dziecko nie będzie trzymało kawałka włóczki. Następnie prosimy, żeby dzieci postarały się ją zwinąć.
2. Rozdajemy dzieciom duże arkusze papieru i prosimy, aby rysowały na nich raz prawą, a raz lewą ręką leniwe ósemki. Ćwiczenie zostaje uznane za zakończone w momencie, kiedy dzieci zamalują całą stronę.
3. Kręgle sensoryczne: grupę dzielimy na kilka zespołów, przed każdym ustawiamy przygotowane wcześniej kręgle sensoryczne. W kilku butelkach umieszczamy różne substancje (np. kasza, ryś, piasek, kamienie). Prosimy, żeby drużyny zbijały kręgle piłkami o różnej wadze. Na koniec pytamy, którą piłką najlepiej im się grało.
4. Zabawa stymulująca czucie głębokie: dzieci układają się jeden obok drugiego. Następnie prosimy, aby pierwsze dziecko przeturlało się po plecach swoich rówieśników.
5. Zabawa doskonaląca prakcję i czucie głębokie: dzielimy dzieci na dwie grupy. Jedna z nich jest materiałem, a druga architektem. Zadaniem architektów jest ułożenie określonego wzorku, np. serca przy wykorzystaniu swoich kolegów i koleżanek. Następnie dokonujemy zmiany.
6. Zabawy równoważne: nauczyciel rozkłada hula-hoop oraz linę. Każde dziecko dostaje również woreczek gimnastyczny. Zadaniem dzieci jest najpierw umieszczenie woreczka pomiędzy swoimi kostkami i skakanie z jednego hula-hoop do drugiego.

Następnie dziecko przekłada woreczek na głowę i przechodzi po linii, stopa za stopą. Ćwiczenie kończy się, kiedy trzymając woreczek na głowie przełoży sobie szarfę z dołu do góry.

7. Każde dziecko dostaje klocki oraz rysunek pracy, którą należy z nich zbudować.
8. Masażyki relaksacyjne: dzieci dobierają się w pary. Nauczyciel mówi wierszyk, a jedno z dzieci rysuje poszczególne elementy wierszyka na plecach kolegi/koleżanki. Po chwili następuje zamiana.
9. Zabawy stolikowe: każde dziecko otrzymuje kartę pracy dwoma z obrazkami. Jego zadaniem jest znalezienie w jak najkrótszym czasie 10 różnic na obrazkach.
10. Labirynt: zadaniem dzieci jest przejście labiryntu. Najpierw poprawiają trasę tylko palcem, potem odpowiednim narzędziem pisarskim. Na koniec, każde dziecko rysuje swój labirynt.
11. Podsumowanie zajęć. Prosimy każde dziecko, aby powiedziało, co mu się najbardziej podobało na zajęciach, a co było dla niego nie do końca fajne.

Scenariusz uwzględniający pracę nad wydłużeniem procesu koncentracji

Temat: Moje ciało dobrze wie, jak bezpiecznie bawić się, czyli rozwijanie koncentracji w trakcie zajęć fizycznych.

Cel główny:

- praca nad wydłużeniem procesu koncentracji.

Cele szczegółowe:

- budowanie zaufania do drugiej osoby,
- doskonalenie umiejętności równoważnych,
- utrwalanie nazw części ciała, odnajdywanie się w schemacie własnego ciała,
- ćwiczenia grafomotoryczne doskonalące pracę ręki wiodącej,
- uwrażliwianie dziecka na instrukcje słowne i dźwiękowe,
- nauka wierszyków i piosenek uatrakcyjniających zajęcia.

Metody pracy:

- integracja sensoryczna,
- praktyczne działanie.

Środki dydaktyczne: ławeczka, tunel, piłka, szarfa, radio, płyta z muzyką, karty pracy z rysunkami, plastelina.

Przebieg zajęć:

1. Przywitanie z grupą:

*Witam was, witam was,
zaczynamy, bo już czas.
Jestem ja, jesteś ty,
a więc dziś jesteśmy –my*

2. Zabawa rozwijająca umiejętności naśladownictwa – nauczyciel wraz z dziećmi siadają w kręgu (jeśli jest to terapeuta i pacjent to siedzą naprzeciwko siebie) i recytują wiersz:

*Mus jabłkowy i jabłka pokrojone,
wszystkie dzieci są zadowolone.
Wszystkie naprawdę się radują
i coś takiego nam zaprezentują!*

W tym momencie jedna z osób pokazuje jakiś ruch lub pozycję, którą inni muszą powtórzyć.

3. Zabawa stymulująca prakcję oraz układ dotykowy: wykorzystujemy do zabawy wierszyki paluszkowe i angażujemy w niej palce obu stóp i dłoni. Każde dziecko może do tego celu dostać piórko lub kawałek materiału.

*Ten wpadł do strumyka,
tamten wyciągnął z wody smyka,
inny zaniósł go do chatki,
kolejny do snu podał mu herbatki,
a ów mały psotnik
zaśmiał się i czmychnął na chodnik.*

4. Zapasy: prosimy, żeby dzieci dobrały się w pary i usiadły naprzeciwko siebie. Następnie tłumaczymy, że teraz będą się siłować. Najpierw siłują się ręce na wprost, potem je krzyżujemy, następnie siłują się pojedynczo ręce na ukos. To samo robimy z nogami. Potem siłują się plecy, a na końcu prosimy, żeby dzieci stanęły obok siebie w pozycji czworaczkiej i siłują się bokiem.
5. Reakcja na sygnał dźwiękowy: nauczyciel tłumaczy dzieciom/dziecku, że kiedy muzyka jest wolna, to chodzi spokojnie dookoła sali. W momencie, kiedy przyspiesza dziecko musi zamienić się w określone zwierzę i je udawać przez wyznaczony czas.
6. Zabawy rozwijające układ przedsionkowy: budujemy z dziećmi tor przeszkód, po którym się przemieszczają. Najpierw muszą przejść po ławeczce, stopa za stopą. Następnie prosimy, żeby czołgały się w tunelu. Kolejnym zadaniem jest skakanie z piłką umieszczoną między kolanami. Na koniec dzieci przechodzą po ścieżce sensorycznej i przekładają szarfę z góry na dół. Zadanie kończy się, gdy każde dziecko wykona je dwukrotnie.
7. Usprawnienie dotyku i czucia głębokiego: pokazujemy dzieciom obrazek i prosimy, żeby wykleiły go kawałkami plasteliny.
8. Podsumowanie zajęć. Prosimy każde dziecko, aby powiedziało, co mu się najbardziej podobało na zajęciach, a co było dla niego nie do końca fajne.

Aktywności rozwijające sprawność motoryki małej i percepcji wzrokowej dzieci w wieku przedszkolnym

Gumki recepturki:

- Nakładanie gumek recepturek na różnego rodzaju pudełka, butelki, puszki, słoiki, klocki, wałek do ciasta, a nawet gąbkę do mycia ciała. W zabawie warto mieć gumki różnej grubości, długości i elastyczności, aby móc stopniować poziom trudności,
- Nakładanie gumek recepturek (najlepiej takich w mniejszym rozmiarze) na własne palce. Dziecko może to robić według instrukcji terapeuty lub rodzica.
Przykładowo: czerwoną gumkę nałóż na najmniejszy palec, niebieską – na palec wskazujący, żółta gumka niech będzie między gumkami w kolorze niebieskim i czerwonym. Długość poleceń należy dopasować do dziecka. Jeśli polecenia będą coraz bardziej dłuższe, a co za tym idzie – coraz bardziej skomplikowane, bo na przykład dziecko będzie musiało zapamiętać kilka kolorów gumek i nałożyć je wg instrukcji, to dodatkowo będziemy wspierać jego pamięć słuchową.
- Naciąganie gumek recepturek na pineski lub szpilki przyczepione do tablicy korkowej lub kawałka styropianu.
- Naciąganie gumek recepturek na klocki. Ta zabawa może być wstępem do tworzenia ciekawych budowli utworzonych właśnie poprzez wykorzystanie klocków i gumek.
- Naciąganie gumki recepturki na palec wskazujący i dowolny drugi palec, by następnie rozciągać gumkę przy pomocy ruchów tych dwóch palców. Gumkę można nałożyć też na całą dłoń i przy pomocy rozwierania i zwierania palców rozciągać ją.
- Przed zabawą rodzic nakłada wiele gumek recepturek na dowolny owoc: doskonale sprawdzi się jabłko lub gruszka. Owoce powinny być umyte, zadaniem dziecka jest odpakować owoc, by następnie go zjeść, jeśli ma na to ochotę.
- Wyławianie gumek recepturek z wody przy pomocy klamerki, łyżki, widelca, szczypiec lub słomki.

Guziki:

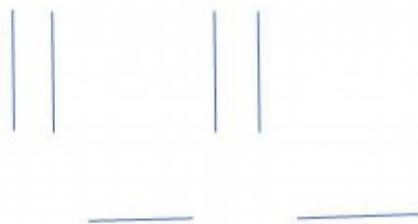
- Segregowanie guzików, uwzględniając ich kształt, kolor lub wielkość. Dziecko może przekładać guziki paluszkami, klamerką lub szczypcami.
- Wrzucanie guzików do otworów w butelce.
- Wyklejanie guzikami szablonów liter.
- Nawlekanie guzików na sznurki i wykonywanie biżuterii.
- Układanie guzików na szablonach: kolorowanek lub szlaczeków.
- Nakładanie guzików na wykałaczki lub patyczki do szaszłyków.
- Wrzucanie małych i stosunkowo wąskich guzików do skarbonki; skarbonkę można wykonać samodzielnie z plastikowego pudełka lub kartonu. W takiej samodzielnie wykonanej skarbonce można wykonać kilka otworów, aby dziecko dopasowywało wielkość otworu do wielkości guzika.
- W dowolnym materiale lub filcu robimy dziurkę, a zadaniem dziecka jest przekładać guzik przez dziurkę – trochę tak, jak gdyby dziecko zapinało guziki.
- W dowolnym pudełku robimy otwór, który będzie "buzią potwora". Rysujemy też nos i oczy. Zadaniem dziecka jest karmić guzikami potwora wykonanego z kartonu/pudełka. Możemy rzucać kostką i wybierać odpowiednią ilość guzików.
- Przed zabawą rodzic przykleja małe kawałki rzepa samoprzylepnego do guzików, zadaniem dziecka jest łączyć ze sobą guziki, tak aby powstała gąsienica.

- Do formy na babeczki lub do pojemnika na kostki lodu wkładamy guziki. W każdy otwór po jednym guziku. Zadaniem dziecka jest segregować guziki. Do otworów można też powkładać małe kolorowe karteczki, w każdym otworze inny kolor. Zadaniem dziecka jest segregowanie guzików kolorami.

Zapałki:

- Układanie z zapałek figur geometrycznych.
- Układanie wg wzoru zaprezentowanego na zdjęciu, narysowanego na kartce lub ułożonego obok przez rodzica, nauczyciela lub terapeutę.
- Wrzucanie zapałek do skarbonki lub pudełka, w którym wycięto małe dziurki (to może być zwykła butelka z dziurką w zakrętce).
- Wciskanie zapałek w kulkę z plasteliny lub masy solnej.
- Wyklaskiwanie rytmów wg wzorów ułożonych z zapałek. Jedna zapałka oznacza jedno klaśnięcie, większy odstęp między zapałkami oznacza pauzę. Dziecko może również samodzielnie układać rytmy, by następnie je wyklaskać lub „wytupać”.
- Budowanie ulicy – labiryntu z zapałek. Labirynt można pokonać autem lub kuleczką toczoną przez dziecko.
- Końcówki zapałek moczymy w farbie (różne kolory), można też wykorzystać dwa rodzaje zapałek: długie i krótkie lub zapałki z niebieskimi i brązowymi główkami. Zabawa jest przeznaczona dla dwóch osób. Za pomocą szczypiec lub pincety każdy podnosi swoje zapałki, wygrywa osoba, która wykona zadanie najszybciej. Wariant drugi to naprzemienne podnoszenie zapałek, tak aby nie poruszyć i nie dotknąć pozostałych zapałek.
- W wałek z plasteliny lub bloczek styropianowy wbijamy zapałki, a następnie na zapałki nakładamy makaron typu penne.
- W wałek z plasteliny wbijamy płatki śniadaniowe (okrągłe z dziurką). Zadaniem dziecka jest wbijać w dziurki zapałki.
- Na sztywnym kartonie robimy dziurki, np. końcówką cyrkla. Dobrze, jeśli dziurki rozmieszczone są tak, aby był to jakiś obrazek, np. dom lub auto. Zadaniem dziecka jest wbijać w dziurki zapałki.
- Łamanie zapałek na pół. Można to robić na sygnał, np. gdy usłyszysz dźwięk dzwoneczka lub klaśnięcie, przełam zapałkę.
- Przy pomocy zapałek i kulek z plasteliny wykonujemy postacie i figury.
- Dziecko wyciąga zapałki, wykorzystując obcęgi. Zapałki są powkładane w kulki z plasteliny lub ponabijane w styropianowy bloczek.
- Młotkiem, drewnianą łyżką lub klockiem wbijamy zapałki w styropianowy blok.
- Układanie sekwencji z zapałek, np. dwie zapałki prosto, jedna ułożona bokiem, dwie prosto, jedna ułożona bokiem. Rodzic, nauczyciel lub terapeuta układają przeróżne sekwencje, zadaniem dziecka jest układanie wg wzoru.

Przykładowy wzór:

Durszlak:

- Przez dziurki w durszlaku można wkładać makaron spaghetti, słomki, patyczki do szaszłyków i druciki kreatywne.
- W dziurki durszlaka położonego do góry nogami można wbijać patyczki do czyszczenia uszu – w ten sposób powstanie jeź.
- Do ucha durszlaka przywiązujemy sznurowadło. Zadaniem dziecka jest przewlekać sznurowadło przez dziurki.
- Do zabawy będą potrzebne cienkie i krótkie sznurowadła oraz guziki z dużymi dziurkami (na tyle dużymi, aby można było przez nie przewlec sznurowadła). Zadaniem dziecka jest „przyszywać” sznurowadłami guziki do durszlaka.
- Przetykanie przez dziurki w durszlaku ziaren gruboziarnistej soli.
- Wyciąganie piórek lub patyczków ponabijanych na dziurki w durszlaku. Dziecko może to robić ręką, klamerką lub szczypcami.
- Zabawy w wannie – wlewanie wody do różnej wielkości durszlaków, obserwowanie, jak woda przelatuje przez dziurki.

Powyższe propozycje zabaw i aktywności są przykładem na to, że do dobrej, dydaktycznej zabawy wspierającej nie tylko motorykę małą i percepcję wzrokową, ale również przykładowo koordynację wzrokowo – ruchową, nie są potrzebne kosztowne pomoce, które bardzo szybko się nudzą lub nie sprawdzają się wobec każdego dziecka. W zabawach można wykorzystać naprawdę wszystko – zwykle pojemniki po kosmetykach typu szampon czy mydło w płynie, można napełnić wodą, by następnie wyciskać ich zawartość na ścianę w trakcie kąpieli. Takie zabawy przynoszą wiele radości, sprawiają też, że dzieci zapominają o swoich trudnościach, a przy okazji dobrej zabawy trenują obszary wymagające wsparcia i stymulacji.

Kolorowe rytmy

Zabawy muzyczno – ruchowe z elementami pedagogiki Carla Orffa.

Cele:

- doskonalenie poczucia rytmu;
- rozwijanie słuchu muzycznego;
- kształtowanie wrażliwości i wyobraźni muzycznej;
- doskonalenie pamięci muzycznej;
- usprawnianie koncentracji uwagi i koordynację wzrokowo – ruchowej;
- wzmacnianie motywacji do działania;
- poprawa samooceny, zwiększenie wiary we własne możliwości;
- rozwijanie kreatywności i umiejętności twórczego działania;
- kształtowanie zachowań prospołecznych.

Przebieg:

1. **Przedstaw się – improwizacja rytmiczno – melodyczna.**
Dzieci kolejno siedząc w kole śpiewają swoje imiona na dowolną melodię.
2. **Śpiewanka muzyczna** – kontynuując zabawę w kole prowadzący zadaje kolejno dzieciom pytania śpiewając, a one udzielą w tej samej formie odpowiedzi np.:
 - Jak się dzisiaj czujesz?
 - Ile masz lat?
 - Jaki jest twój ulubiony kolor ?
 - Czy lubisz czekoladę ? itd.
3. **Zaczarowane historie** – jeden uczestnik zaczyna opowiadać historię, a pozostałe osoby ilustrują ją za pomocą ruchu np.:
Pewien chłopiec wyszedł na spacer. Zawiał wiatr i zerwał mu z głowy czapkę. itd.
Historie mogą być wymyślone i nierealne. Jeżeli dzieci nie mogą poradzić sobie z ułożeniem całej historyjki, to mogą jedynie układać zdania.
4. **Co potrafią nasze kubki** – badanie właściwości akustycznych kubków.
Dzieci :
 - pocierają kubkami o różne przedmioty i materiały;
 - pukają brzegiem kubka o podłogę;
 - stukają o kubek i pstrykają palcami ;
 - delikatnie ugniatają kubek palcami;
 - dmuchają na kubek postawiony na podłodze starając się go przewrócić;
 - mówią „ do kubka” zbliżając do niego usta.
5. **Nasze kubki grają – zabawa oparta na zasadzie echa.**
Prowadzący za pomocą swojego kubka wydobywa i tworzy dźwięki, a dzieci starają się je w miarę możliwości wiernie odwzorować.
6. **Wędrujące kubki – rytmiczna recytacja .**
Dzieci siedzą w kole, przekazują sobie kubek z rąk do rąk z jednoczesnym rytmicznym wypowiedzeniem tekstu. Do tej zabawy w zależności od potrzeb możemy wykorzystać krótkie wierszyki czy przysłowia np.: „Idzie Grześ przez wieś”, „Siała baba mak”, „Kwiecień plecień”, „ Idzie wąż wąską dróżką” itp.

7. **Taniec na siedząco do muzyki Syp Simeon** (bez problemu do odnalezienia w Internecie).

Dzieci siedzą w kole na podłodze. Każdy uczestnik zabawy otrzymuje dwa kubki i za ich pomocą odtwarza następujące sekwencje ruchów:

- 4 stuknięcia dekami o siebie;
- 4 stuknięcia denkami o podłogę;
- 4 ruchy posuwiste (szuranie) obrzeżami kubków po podłodze;
- 4 razy pocieranie obrzeżami kubków o siebie.

W czasie trwania utworu zwiększamy tempo wykonywanych ruchów do przyspieszającej melodii.

8. **Podróż pociągiem** – prowadzący rozstawia kubki na podłodze w różnych od siebie odległościach. Prosi dzieci o ustawienie się jedno za drugim (w pociąg). Następnie gra prosty rytm np. na bębnie, a dzieci poruszają się po sali uważając, by nie przewrócić żadnego kubka. Co pewien czas prowadzący gra mocny akcent, który jest sygnałem do zmiany prowadzącego. Dziecko, które jest pierwsze udaje się na koniec „pociągu”, kolejne staje się lokomotywą i prowadzi grupę proponując jej swój własny sposób poruszania się.
9. **Taniec** – wszyscy uczestnicy zabawy tańczą swobodnie w rytmie słyszanej muzyki. Na dowolny sygnał łączą się w pary i kontynuują taniec. Zmiana partnera może następować w czasie tańca wielokrotnie. Na zakończenie uczestnicy kłaniają się sobie i dziękują za wspólną zabawę.

Efekty

Dziecko:

- opowiada wymyśloną przez siebie historię;
- tworzy opowieść ruchową;
- samodzielnie wymyśla melodię;
- potrafi z użyciem kubków wydobywać dźwięki;
- odtwarza prezentowany rytm;
- dostosowuje ruch do słyszanej melodii
- reaguje na umówione sygnały;
- ćwiczy koncentrację uwagi;
- potrafi działać w sposób twórczy;
- spontanicznie tańczy.

Zabawa stymulująca układ dotykowy

Sezonowa rewia mody

Uczestnicy: dzieci od 3 roku życia.

Liczba uczestników	<ul style="list-style-type: none">dowolna
Miejsce	<ul style="list-style-type: none">sala przedszkolna
Pomoce załączone	<ul style="list-style-type: none">teksty piosenek, wierszyków
Pomoce dodatkowe	<ul style="list-style-type: none">różnego rodzaju stroje dopasowane do pór roku,lustro

Cele:

- dostarczenie wrażeń dotykowych i pozytywny wpływ na dyskryminację dotykową poprzez noszenie ubrań o różnych fakturach,
- zwiększenie świadomości ciała, planowania motorycznego poprzez pracę z ciałem podczas zakładania ubrań,
- nauka czynności samoobsługowych,
- zapinanie guzików, zamków – rozwój motoryki małej,
- polepszenie koordynacji ruchowej,
- polepszenie koordynacji wzrokowo-ruchowej,
- polepszenie umiejętności słuchania, koncentracji, skupienia uwagi,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości,
- pobudzanie wyobraźni,
- usystematyzowanie wiedzy dotyczącej pór roku,
- nauka organizacji zabawy,
- czerpanie satysfakcji z ruchu, kontaktu z innymi dziećmi, rozwój umiejętności społecznych.

Efekty

Dziecko:

- ma dostarczonych wiele bodźców dotykowych,
- ma lepszą świadomość własnego ciała,
- rozwija koordynację wzrokowo-ruchową,
- rozwija koordynację ruchowo-słuchową,
- potrafi zorganizować zabawę,
- koncentruje się na zadaniu,
- potrafi wykorzystać wiedzę odnośnie pór roku i dostosować do nich strój,
- potrafi samodzielnie się ubrać.

Przygotowanie:

Stroje na każdą porę roku (można poprosić dzieci, aby je przyniosły). Ważne, żeby wśród tych ubrań znalazły się czapki, szale, rękawiczki, skarpetki, okulary przeciwsłoneczne, korale, golfy, swetry wełniane.

Przebieg zajęć

1. Prowadzący przedstawia dzieciom zabawę.
2. Wszystkie dzieci siadają w kole. W środku prowadzący wysypuje wszystkie rzeczy i akcesoria do ubierania się. Tłumaczy dzieciom, że są tutaj różne stroje na każdą porę roku. Pyta dzieci, jakie znają pory roku, a także jaka pora roku jest obecnie.
3. Prowadzący rozpoczyna zabawę od lata. Pyta dzieci, czy wiedzą, jaka pogoda jest latem. Następnie prosi dzieci, aby każde wybrało sobie po kilka rzeczy, jakie nosi się latem. Dzieci zakładają ubrania samodzielnie lub z pomocą osoby prowadzącej. Można zachęcić dzieci, aby przeglądały się w lustrze. Kiedy już wszystkie dzieci są gotowe, prowadzący śpiewa piosenkę bądź czyta wiersz odnoszący się do danej pory roku. Dzieci poruszają się po sali do rytmu.
4. Następnie prowadzący prosi dzieci, aby usiadły. Przechodzi do kolejnej pory roku. Powtarza ten sam schemat.
5. Na końcu zabawy (po wszystkich porach roku) można zapytać dzieci, w jakich strojach czuły się najlepiej.

Teksty piosenek:

Lato (Halina Kunicka)

*Lato, lato, lato czeka,
razem z latem czeka rzeka,
razem z rzeką czeka las,
a tam ciągle nie ma nas.*

*Lato, lato, nie płacz czasem,
czekaj z rzeką, czekaj z lasem,
w lesie schowaj dla nas chłodny cień,
przyjedziemy lada dzień.*

*Już za parę dni, za dni parę
weźmiesz plecak swój i gitarę.
Pożegnania kilka słów,
Pitagoras bądźcie zdrów,
do widzenia wam canto, cantare.*

*Lato, lato, mieszka w drzewach,
lato, lato, w ptakach śpiewa,
słońcu każe odkryć twarz,
lato, lato, jak się masz?*

*Lato, lato, dam ci różę,
lato, lato, zostań dłużej,
zamiast się po krajach włóczyć stu,
lato, lato, zostań tu.*

*Pożegnania kilka słów
Pitagoras bądźcie zdrów,
do widzenia wam canto, cantare.*

Wiosna (Skaldowie)

*Wiosna – cieplejszy wieje wiatr,
wiosna – znów nam ubyło lat,
wiosna, wiosna w koło, rozkwitły bzy.
Śpiewa skowronek nad nami,
drzewa strzeliły pąkami,
wszystko kwitnie w koło, i ja, i Ty.*

*Ktoś na niebie owce wypasa, hej!
Popatrz zakwitł już Twój parasol, hej!
Nawet w bramie pan Walenty stróż,
puszcza wiosną pierwsze pędy już.*

*Portret dziadzia rankiem wyszedł z ram
i na spacer poszedł sobie sam.
Nie przeszkadza tytuł, wiek i pleć,
by zielono wiosną w głowie mieć.*

*Wiosna – cieplejszy wieje wiatr,
wiosna – znów nam ubyło lat,
wiosna, wiosna w koło, rozkwitły bzy.
Śpiewa skowronek nad nami,
drzewa strzeliły pąkami,
wszystko kwitnie w koło, i ja, i Ty.*

*Ktoś na niebie owce wypasa, hej!
Popatrz zakwitł już Twój parasol, hej!
Nawet w bramie pan Walenty stróż,
puszcza wiosną pierwsze pędy, już...*

*Portret dziadzia rankiem wyszedł z ram
i na spacer poszedł sobie sam.
Nie przeszkadza tytuł, wiek i pleć,
by zielono wiosną w głowie mieć.*

Jesień

*Idzie jesień, idzie jesień, lecą liście z drzew.
Do snu szykuje się jeź, do snu szykuje się jeź.
I wieje wiatr (szzzzz),
i pada deszcz (kap kap kap),
i wieje, wieje wiatr (szzzzz),
i pada, pada deszcz (kap kap kap),
do snu szykuje się jeź, do snu szykuje się jeź.*

Zima

Zima, zima, zima – pada, pada śnieg.
Jadę, jadę w świat sankami,
sanki dzwonią dzwoneczkami dzyń, dzyń, dzyń...

Zasypane pola – w śniegu cały świat.
Biała droga hen przed nami,
sanki dzwonią dzwoneczkami dzyń, dzyń, dzyń...

Jaka pyszna sanna – parska rażno koń.
Śnieg rozbija kopytkami,
sanki dzwonią dzwoneczkami dzyń, dzyń, dzyń...